

Rovaniemen kaupungin kotouttamisohjelma 2023-2025

Kooste lautakuntien lausunnoista ohjelmaluonnokseen (elinvoimalautakunta, hyvinvointilautakunta, sivistyslautakunta)

Elinvoimalautakunta

Lautakunnan yleishuomiot kotouttamisohjelman sisällöstä

Ohjelmassa on tarkasteltu laaja-alaisesti kotoutumista edistäviä asioita ja eri toimijoiden roolia kokonaisuudessa.

Lautakunnan näkemys ohjelman tavoitteista ja kehittämiskohteista vastuineen (luku 5.2. Ohjelmakauden kehittämistarpeita ja tavoitteita). Ovatko nämä tarkoituksenmukaisia ja oikein kohdennettuja kuluvalle ohjelmakaudelle?

Tavoitteet ja kehittämiskohteet on tunnistettu laaja-alaisesti ja erityisen hyvää ohjelmassa on se, että ohjelmassa kotoutumisen nähdään kuuluvan laajasti kaupungin eri palveluiden tehtäväksi. **Elinvoimalautakunta esittää kehittämistarpeeksi lukuun 5.2. lisättävän kotouttamisen onnistumisen laadullisten ja määrällisten mittareiden määrittelyn.**

Kotouttamisen kustannukset

Kotouttamistyön kustannukset ovat elinvoiman toimialalla vuonna 2023 arviolta 0,7 milj. euroa, johon saadaan korvauksia vastaava summa. Käytännössä kotouttamistoiminta on kaupungille kustannusneutraalia. Kotouttamistyön kustannuksia seurataan jo nyt omilla kustannuspaikoille, jolloin viimeinen esitetty kehittämistarve on osin jo toteutettu.

Maahanmuuttajia tuetaan lisäksi esimerkiksi työllistämistukien kautta, mutta näistä ei ole erillistä seurantaa kirjanpidossa eikä tällaisen toteuttaminen ole yksinkertaista. Toiseksi viimeisenä esitetyn kehittämistarpeen kotouttamisen tulojen ja menojen mallin yhteydessä tarkempaa selvitystä voidaan toteuttaa kertaluonteisena asiana.

Hyvinvointilautakunta

Lautakunnan yleishuomiot kotouttamisohjelman sisällöstä

Hyvinvointilautakunta toteaa, että kotouttamisohjelman päivitysprosessin toteuttaminen osallistavalla ja toimijoita sitouttavalla tavalla oli hyvä valinta, mikä osaltaan vahvisti kehittämissyhteistyötä kaupungin sivistyspalveluiden,

elinvoimapalveluiden ja hyvinvointi- ja vapaa-ajan palveluiden, järjestötoimijoiden sekä Lapin hyvinvointialueen ja muiden viranomaisten välillä. On hienoa, että valmistelutyön yhteydessä on kuultu kotouttamispalveluita tuottavia tahoja, maahanmuuttajia ja muita kotoutumiseen liittyviä sidosryhmiä. Hyvinvointilautakunta pitää tulevaisuuden ennakkoinnin kannalta tärkeänä, että kotouttamistyön koordinoinnin tukena toimii kotouttamistyön kehittämistyöryhmä, joka seuraa ja edistää ohjelman toimeenpanoa koko ohjelmakauden ajan.

Hyvinvointilautakunta painottaa lausunnossaan, että ohjelman päivityksessä on hyvin huomioitu Rovaniemen kaupungin kotoutumista tukevaan työhön vaikuttavina asioina muun muassa muutokset kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa, muutokset toimintaympäristössä, suuret määrät Ukrainasta saapuvia ja tilapäistä suojelua tarvitsevat ryhmät sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämistä vastuun siirtyminen kunnilta hyvinvointialueille. Näin ollen ohjelma vastaa ohjelmakauden prioriteeteihin.

Ohjelma nostaa selkeällä tavalla esiin uudet palvelurakenteet ja vastuutehtävät, joilla palveluiden saatavuus varmistetaan. On positiivista, että ohjelman tavoitteissa ja kehittämiskohteissa tunnustetaan monikulttuurisuus voimavarana. Hyvinvointilautakunta pitää myös hyvin tärkeänä kotouttamisohjelman toteutumista osallisuuden ja vuorovaikutuksen sekä vaikutusmahdollisuuksien näkökulmista. Näin varmistetaan, että saamme kaikki osallistua kaupungin kehittämiseen ja hyvinvoinnin edistämiseen Rovaniemellä. On huomionarvoista, että kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut on nostettu ohjelmassa omaksi osioksi, se painottaa ennaltaehkäisevän työn merkitystä ja vaikuttavuutta kotouttamis- ja hyvinvointityössä.

Rovaniemi on myös opiskelijan kotikaupunki; Rovaniemelle tulee vuosittain runsaasti kansainvälisiä opiskelijoita, minkä nuorisopalvelut on toiminnassaan huomioinut. **Monitoritalo Mondella järjestetään viikoittain avointa International evening-toimintaa, mistä vastaavat nuorisopalveluiden ESC -vapaaehtoiset.** (Erasmus+ -ohjelma/Euroopan solidaarisuusjoukot) Toiminnan tarkoituksena on auttaa kansainvälisiä opiskelijoita, sesonkityöntekijöitä ja nuoria ulkomaalaistaustaisia henkilöitä tuntemaan olonsa tervetulleeksi Suomeen ja integroitumaan yhteisöön. Tavoitteena on myös luoda turvallinen ja viihtyisä tila, missä ulkomaalaiset ja suomalaiset voivat tutustua toisiinsa ja viettää vapaa- aikaa yhdessä. International evening järjestetään Mondella torstaisin klo 18-22 . Osallistujia on noin 40/ilta.

Lopuksi **hyvinvointilautakunta esittää, että ohjelmaan lisätään kappale Kaikukortista ja kortin saatavuuden tärkeydestä.** Kaikukortti edistää maahanmuuttajien kotoutumista, hyvinvointia ja terveyttä mahdollistamalla osallisuuden monissa vapaa-ajan palveluissa. Kaikukortti on tarkoitettu tiukassa taloudellisessa tilanteessa oleville henkilöille ja perheille, jotka ovat asiakkaana Lapin hyvinvointialueen kaakkoisen palvelualueen perusturvan palveluissa tai muissa Kaikukorttia jakavassa yksikössä ja yhteisössä. Moni maahanmuuttaja on jo löytänyt Kaikukortin. Rovalan Settlementti ry /

Monikulttuurikeskus MoniNet sekä SPR Rovaniemen Vastaanottokeskus ovat jakaneet vuosina 2021-2023 noin 600 korttia.

Lautakunnan näkemys ohjelman tavoitteista ja kehittämiskohteista vastuineen (luku 5.2. Ohjelmakauden kehittämistarpeita ja tavoitteita). Ovatko nämä tarkoituksenmukaisia ja oikein kohdennettuja kuluvalle ohjelmakaudelle?

Hyvinvointilautakunta esittää lisäystä tavoitteeseen syrjäytyneiden maahanmuuttajien tavoittaminen: alatavoitteeksi maahanmuuttajanaisten tavoittaminen vastuutahona 3. sektori ja hyvinvointipalvelut.

Kotouttamisen kustannukset

Kotoutumisen kustannuksista todetaan, että hyvinvointilautakunnalla ei ole erillistä määrärahaa kotouttamisen kustannuksiin, mutta ulkoista rahoitusta on haettu ja saatu mm. ukrainalaisille suunnattuun kulttuuritoimintaan. Mikäli vapaa-ajan palveluille kohdennetaan kotouttamistehtäviä, tulee ne myös resurssoida.

Sivistyslautakunta

Lautakunnan yleishuomiot kotouttamisohjelman sisällöstä

Ohjelmassa on tarkasteltu monipuolisesti kotoutumisen edistämistä ja kaupungin osuutta kokonaisuudessa. Tavoitteet ja kehittämiskohteet on tunnistettu ja ohjelma ottaa huomioon hyvin kaupungin eri palvelueiden osuuden kotouttamisen edistämisessä.

Sivistyslautakunta toteaa, että kotouttamisessa on hyvä huomioida ikäihmisten palvelut ja esittää kotouttamisohjelmaan seuraavaa lisäystä: **ohjelmasta laaditaan tiivistelmä, joka käännetään englanniksi ja selkokieliiseksi.**

Kotouttamisen kustannukset

Käytännössä kotouttamistoiminta on kaupungille kustannusneutraalia. Kotouttamistyön kustannuksia seurataan jo nyt omilla kustannuspaikoille, jolloin viimeinen esitetty kehittämistarve on osin jo toteuttu.

Valtio korvaa 86 % S2-opetuksesta ja valmistavasta opetuksesta. Kaikille perusopetusikäisille tarjotaan valmistavaa opetusta paikallisen opetussuunnitelman mukaisesti ja sen jälkeen tukea suomi toisena kielenä (S2) -opetuksen kautta. Molempiin näihin rahoitus tulee perustoiminnan valtionosuuksien kautta.

Poikkeuksena on ollut Ukrainan kriisin aiheuttamat erityisjärjestelyt ja Rovaniemelle perustetut uudet neljä valmistavan opetuksen ryhmää. Näistä aiheutuneet lisäkustannukset korvataan kunnille. (Sisäministeriön tiedote 8.4.2022 <https://intermin.fi/-/kunnat-saavat-korvausta-ukrainalaisille-tarjoamistaan-palveluista>)

Varhaiskasvatuspalveluissa ei erillisiä kotouttamiskustannuksia synny. Sivistyslautakunta on 27.9.2022 §134 päättänyt, että varhaiskasvatus on lapsen edun mukaisesti myös turvapaikanhakijoiden lasten oikeus ja lasten hakemukset käsitellään samalla tavalla ja samoilla perusteilla kuin muidenkin hakijoiden.